

Ahti Fagerblom

21.2.2023

Eduskunta
Maa- ja metsätalousvaliokunta
mmv@eduskunta.fi

Maa- ja metsätalousvaliokunta, asiantuntijakuuleminen 21.2.2023

Asia: U 109/2022 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi hiilenpoistoja koskevan unionin sertifiointikehyksen perustamisesta

Pyydettyinä lausuntona hiilenpoistoja koskevasta lainsäädäntökehikosta Metsäteollisuus ry toteaa seuraavaa:

Metsäteollisuus on tärkeä osa ratkaisua kaikissa keskeisissä hiilenpoistoon eli miinuspäästöihin tähtäävissä toimissa:

- 1 Teknologiset nielut: Metsäteollisuuden tehtaiden bioenergiantuotannosta on mahdollista saada hiilidioksidia talteen ja hyötykäyttöön esimerkiksi vetytalouden yhteyteen. Tällöin energiakäyttöön menevää puuta voitaisiin hyödyntää kahteen kertaan.
- 2 Tuoteniulut: Puusta valmistetut tuotteet varastoivat puiden ilmakehästä poistamaa hiilidioksidia. Puurakennukset ja -rakenteet voivat varastoida hiiltä vuosikymmenien ajan ja jopa pidempään. Myös puusta valmistetut komposiitit, eristeet, tekstiilit ja esimerkiksi maaleissa käytettävät kemikaalit voivat varastoida hiilidioksidia pitkään.
- 3 Metsänielut: Aktiivisella ja kestäväällä metsänhoidolla voidaan pitää yllä metsien hyvää terveyttä ja parantaa niiden kasvua, mikä on vahvan ja pitkäkestoisen metsänielun perusedellytys. Myös metsittäminen lisää hiilensidontaa. Edellä mainitut toimet tuottavat raaka-ainetta ilmastomyönteisten puutuotteiden jalostukseen. Puunjalostus puolestaan mahdollistaa bioenergiantuotantoa, joka on teknologisten nielujen edellytys.

Suomella on suuria mahdollisuuksia - U-kirjelmä on erinomaisesti laadittu

Metsäteollisuuden mielestä fossiilisten päästöjen vähentäminen on ilmastotyössä ensisijaista. Fossiilitaloudelle ei pidä pelata jatkoaikaa hiilenpoistojen, kuten esimerkiksi metsänielujen avulla. Toisin sanoen, vapaaehtoisia hiilenpoistoja ja niiden kannustimia ei tule käyttää korvaamaan fossiilisten päästöjen vähennystoimia. Suomen kannassa nämä näkökulmat on ansiokkaasti nostettu esille.

Ahti Fagerblom

21.2.2023

Teknologiselle hiilenpoistolle tarvitaan kannusteita. Tämä on otettu huomioon myös Suomen kannassa, mutta on hyvä huomata, että pelkkä hiilenpoistosertifikaatti ei ole riittävä kannuste teknologisten nielujen tapauksessa. Toistaiseksi hiilenpoistoon tarvittava teknologia on vielä lapsenkengissään ja vaatii runsaasti kehittämispanoksia. Teknologiakehitystyön ja demonstraatiolaitosten myötä on mahdollista, että tulevana vuosina bioenergiantuotannosta saadaan hiilidioksidia talteen ja hyötykäyttöön esimerkiksi vetytalouden yhteyteen. Tällöin osa metsäteollisuudessa energiakäyttöön menevästä puusta voitaisiin hyödyntää kahteen kertaan. Suomen kannassa voitaisiin painottaa enemmän sitä, että teknologisiin nieluihin ja niiden kannattavuuteen liittyy merkittäviä epävarmuuksia, kuten esimerkiksi edullisen sähkön saatavuus ja teknologian toimintavarmuus. Tämän vuoksi ei ole perusteltua asettaa teknologisiin nieluihin kohdistuvia velvoitteita.

Puutuotteet ovat tärkeä osa hiilenpoistoa. On hyvä, että Suomi suhtautuu myönteisesti tuotteiden sisällyttämiseen hiilenpoistoa koskevaan lainsäädäntöön. Kasvaessaan puut poistavat ilmakehästä hiilidioksidia, joka voi pysyä puutuotteessa vuosikymmeniä ja joissain tapauksissa vuosisatoja. Kokonaiskuvassa on tärkeää ymmärtää, että ilmastomyönteiseen puurakentamiseen saadaan puuta ainoastaan, mikäli metsien hyvästä kasvusta huolehditaan ja puunkorjuu hyväksytään.

Hiilenpoistojen edistäminen metsissä vaatii viisautta ja varovaisuutta. On hyvä, että Suomi haluaa komissiolta lisäselvyyttä siihen, että kuinka ja mihin hiilenpoistosertifikaatteja voi käyttää. On erinomaista, että Suomen mielestä metsissämme tehtävät ns. lisäiset hiilenpoistotoimet on luettava hyödyksi Suomen nielutavoitteeseen (LULUCF). Myös metsäteollisuuden mielestä maankäyttösektoria koskevien sertifikaattien on edistettävä jäsenmaiden pääsemistä LULUCF-tavoitteisiin eikä päinvastoin. Ei olisi järkevää, mikäli esimerkiksi jokin fossiilitalouden suuryritys tai suuri öljyntuottajamaa saisi ostaa Suomesta metsänieluyksiköitä, minkä myötä Suomelle asetetut ilmastotavoitteet karkaisivat tavoittamattomiin. Kokonaiskuvassa on tärkeää ymmärtää, että puun saatavuus jalostukseen on edellytys myös tuotenielujen ja teknologisten nielujen aikaansaamiseksi.

Komissiolle ei pidä antaa liikaa toimivaltaa lainsäädännön jatkokehityksessä. Komission ehdotus on vasta kehikko, jonka ympärille rakennetaan tulevana vuosina yksityiskohtaisempaa säätelyä. On hyvä, että Suomi haluaa tarkastella hiilenpoistoa koskevan sertifioinnin vaikutuksia myös kansallisen metsäpolitiikan näkökulmasta. Metsäteollisuus kannattaa varauksellisuutta säädösvallan siirtämisessä komissiolle. Tulevan lainsäädännön on otettava huomioon jäsenvaltioiden olosuhteet sekä kokonaiskestävyys, mukaan lukien taloudelliset ja sosiaaliset näkökulmat.

Metsäteollisuus ry

Paula Lehtomäki
toimitusjohtaja